گزارش

واکنش وزارت صنعت به سخنان توکلی

● وزارت صنعت، معدن و تجارت اطلاعیه‌ای را درخصوص رانت ۶۵۰میلیون‌یورویی واردات نهاده‌های دامی که چندی است توسط احمد توکلی نماینده مجلس مطرح شده است، منتشر کرد. وزارت صنعت در این اطلاعیه آورده است: با توجه به اخباری که اخیرا توسط برخی از سایت‌ها و رسانه‌ها در رابطه با واردات نهاده‌های دامی و احتمال وجود رانت یا تبعیض مطرح گردیده است، جهت ارایه اطلاعات صحیح و دقیق و تنویر افکار عمومی مراتب زیر به اطلاع عموم می‌رسد:

۱. با توجه به نیاز کشور به کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی و کمبود تولید در بعضی از زمینه‌ها از قبیل گندم، ذرت، جو، کنجاله سویا، شکر خام و روغن خام، به‌طور معمول سالانه مقادیر زیادی از این نوع کالاها توسط شرکت‌های بازرگانی دولتی و خصوصی وارد کشور می‌شود. ضمنا با توجه به تغییر نرخ ارز از نرخ مرجع به نرخ مبادله‌ای توسط مجلس محترم شورای اسلامی در اواخر خردادماه سال ۱۳۹۲ و نیاز به تامین نقدینگی دوبرابر از یک‌طرف و محدودیت‌های ارزی از طرف دیگر تعداد زیادی از کشتی‌های حامل کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی جهت تخصیص و تامین ارز در مبادی ورودی کشور در انتظار می‌ماندند و موجب خسارت پرداخت دموراژ به کشتی‌های در انتظار می‌گشت.

۲- این وزارتخانه در تاریخ ۱۳۹۲/۸/۹ با ارسال عین درخواست شرکت مذکور به معاون اول محترم ریاست‌جمهوری اعلام می‌دارد که با توجه به وجود حدود ۴۵ فروند کشتی در انتظار در مبادی ورودی کشور، دستور فرمایند نسبت به بررسی پیشنهاد شرکت، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و اتخاذ تصمیم، اقدام شود.

۳- در پاسخ به نامه فوق‌الذکر، معاون اول محترم خطاب به ریاست محترم کل بانک مرکزی به شرح ذیل اعلام کردند: بانک مرکزی با کسب اطلاعات لازم از شرکت مذکور و پس از مذاکرات، در تاریخ ۱۳۹۲/۸/۲۹ به اتفاق بانک پاسارگاد (بانک عامل شرکت یادشده) نسبت به تنظیم و مبادله تفاهمنامه‌ای در جهت امکان تحقق واردات کالا و پرداخت ارز مورد نیاز در سررسیدهای چهار تا شش ماهه اقدام می‌کند.

۴- شرکت مذکور بر مبنای تفاهمنامه فوق‌الذکر نسبت به واردات کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی شامل گندم، جو، ذرت، کنجاله سویا جمعا به مبلغ ۶۴۰میلیون‌یورو و همچنین تخلیه و توزیع آن اقدام کرد.

۵- همانطوری که ملاحظه می‌شود تفاهمنامه صرفا توافق برای تامین ارز کالاهای وارده و توزیع‌شده، آن هم پس از چهار الی شش ماه بعد از تخلیه است. این در حالی است که واردات می‌بایست پس از تخصیص و دریافت ارز انجام می‌پذیرفت، بنابراین همانطور که ملاحظه می‌شود نه‌تنها هیچ امتیاز یا رانتی به واردکننده داده نشده بلکه این واردکننده است که خطر (ریسک) دریافت ارز خود را در فاصله زمانی چهار الی شش‌ماهه از بانک مرکزی به عهده گرفته است.

۶- با توجه به اینکه شرکت سپید استوار آسیا درخواست‌کننده واردات به شرح فوق بوده، بدیهی است هر شرکت واردکننده دیگر نیز می‌توانست تقاضای خود را ارایه و در صورت قبول شرایط تفاهمنامه یادشده با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بانک عامل مربوطه نسبت به ترخیص و توزیع کالای خود اقدام نماید. ولیکن حداقل تا این تاریخ هیچ درخواست مکتوب به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارایه نشده است. بدیهی است در این صورت سایر واردکنندگان نیز می‌توانستند برابر تفاهم حاصله با شرکت قبلی اقدام کنند. بنابراین هیچ‌گونه امتیاز ویژه حاکی از تبعیض توسط این وزارتخانه صورت نپذیرفته است.

۷- ضمنا به اطلاع می‌رساند به موجب قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی، وظایف و اختیارات این بخش، از وزارت صنعت، معدن و تجارت منفک و در بهمن‌ماه سال ۱۳۹۲ شرکت پشتیبانی امور دام کشور با کلیه وظایف و اختیارات و همچنین موجودی و دارایی‌های خود به وزارت جهاد کشاورزی منتقل شده است و از آن تاریخ به بعد سیاستگذاری و تامین نهادهای دامی به‌عهده آن وزارتخانه است. لازم به ذکر است که وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت در هامش نامه مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۵ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با تاکید به مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی به شرح ذیل اعلام کرده است.

«اولا ثبت‌سفارش واردات برای همه آزاد است و انحصاری وجود ندارد. عرضه کالا بدون دریافت ارز آن نه تنها رانت و انحصار نیست بلکه تقبل یک ریسک و مسوولیت از سوی واردکننده است. لطفا به همه واردکنندگان کتبا ابلاغ کنید تا چنانچه تمایل به انجام رویه‌ای مشابه شرکت بازرگانی سپیدار استوار آسیا داشته باشند، به بانک مرکزی، معاونت ارزی مراجعه و تعهد لازم را بدهند.»

بانک مرکزی جزییات بدهکاران بانکی را منتشر کرد

۵۵درصد معوقات نزد ۲۰۰ «دانه درشت»

شرق: از زمانی که دولت یازدهم عزم خود را بر مبارزه با دانه‌درشت‌ها جزم کرد، آمار متعددی از دانه‌درشت‌های بانکی منتشر شده است اما همچنان از انتشار اسامی آنها خبری نیست. مهم‌ترین این آمار مربوط به معاون نظارتی بانک مرکزی است. دیروز سخنان این مسوول بر تارنمای بانک مرکزی قرار گرفت و توسط این نهاد منتشر شد که نشان از موضع رسمی بانک مرکزی در این خصوص دارد.

حمید تهرانفر، می‌گوید: ۵۰ گروه یا شرکت مرتبط به هم، ۳۳ درصد مطالبات معوق را به خود اختصاص داده‌اند. علاوه بر این ۲۰۰ بدهکار بزرگ ۵۵ درصد مطالبات و سه نفر نیز بالای یک هزار میلیارد تومان به بانک‌ها بدهی دارند. ۴۸درصد بدهکاران نیز معادل ۱۳۱ مشتری، بالای هزار میلیارد ریال به نظام بانکی بدهکارند. او با آمار دیگری ابعاد معوقات بانکی را به تصویر می‌کشد: ۱۰ بدهکار بزرگ بانکی، ۱۲۴هزارمیلیاردریال بدهی به بانک‌ها دارند و ۱۵درصد کل مطالبات بانکی در اختیار این ۱۰نفر است. وی میزان مطالبات معوق بانک‌های دولتی، خصوصی و نیمه خصوصی را به تفکیک اعلام می‌کند: ۳۲۳هزارمیلیاردریال از منابع بانک‌های دولتی معوق شده که این میزان، معادل ۱۳درصد کل تسهیلات است. میزان مطالبات بانک‌های خصوصی ۲۵۰هزارمیلیاردریال (معادل ۱۷درصد کل تسهیلات) و میزان مطالبات بانک‌های نیمه‌خصوصی ۲۳۴هزارمیلیاردریال (برابر با ۱۲درصد تسهیلات) است.

معاون نظارتی بانک مرکزی درخصوص کل مطالبات معوق تولیدکنندگان هم می‌گوید: ۶۱درصد از مبلغ متعلق به ۵۰۰ بدهکار بزرگ بانکی، مربوط به افرادی است که فعالیت اصلی شان صنعت و معدن است؛ این رقم معادل ۳۰درصد کل مطالبات معوق شبکه بانکی کشور است. وی درخصوص رشد مطالبات معوقات می‌افزاید: سال ۸۸ رقم این معوقات ۴۱۱میلیاردریال بوده و هرساله ۲۰درصد رشد داشته، از طرفی هر سال ۲۵ درصد رشد نقدینگی نیز داشته‌ایم. به‌گفته وی کل نقدینگی کشور ۵۸۰هزارمیلیاردریال بوده که با این حساب ۱۴درصد سپرده‌های بانکی از گردونه کمک به تولید خارج شده که این رقم نسبت به سال‌های گذشته رشد دو برابری داشته است. تهرانفر در حمایت از بانک‌ها در وصول مطالبات معوق می‌گوید: اینکه گفته می‌شود بانک‌ها به دنبال مطالبات معوق نیستند اساسا اشتباه است چون وجود مطالبات معوق در دفاتر بانک‌ها، نشان‌دهنده ضعف مدیران آن بانک است. علاوه بر آن، تاثیر مطالبات معوق بر کاهش توان تسهیلات‌دهی شبکه بانکی بسیار چشمگیر است. در واقع مشکل در ثبت و طبقه‌بندی مطالبات غیرجاری شرکت‌های متعلق به بانک‌هاست. به عبارت دیگر برخی بانک‌ها به جهت حمایت از شرکت‌های زیرمجموعه خود این قبیل مطالبات را با ترفندهای مختلف در طبقه جاری حفظ می‌کنند بنابراین این مطلب که عنوان می‌شود مطالبات از شرکت‌های زیرمجموعه بانک‌ها پیگیری نمی‌شود اصولا دارای شکل دیگری است و نحوه برخورد دیگری را می‌طلبد.

دلایل شکل‌گیری مطالبات معوق هم در لابه‌لای سخنان این مسوول اشاره می‌شود: دو عامل بیرونی و درونی در ایجاد این معوقات دخیل بودند که از عوامل بیرونی می‌توان به رکود تورمی، تحریم‌های بین‌المللی، جهش نرخ ارز و از عوامل داخلی می‌توان به عدم اعتبارسنجی دقیق در بانک‌ها و عدم وجود نظم و قاعده مشخصی در برخی بانک‌ها برای پیگیری قضایی مطالبات اشاره کرد. دقیقا ۱۵ روز بعد از اینکه معاون اول رییس‌جمهور آخرین رقم مطالبات معوق را ۸۲هزارمیلیاردتومان اعلام کرد، مدیرعامل شرکت ساماندهی معوقات بانکی به استناد گزارش بانک مرکزی گفته است «یک‌سوم معادل ۲۸/۵ درصد کل مطالبات معوقات بانکی در اختیار ۱۷۳ نفر است.» اگر رقم نهایی مطالبات معوق را آخرین اظهارات جهانگیری بدانیم یک‌سوم ۸۰هزارمیلیاردتومان مطالبه معوق حدود ۲۲هزارمیلیارد تومان است. اما این رقم، ۲۸/۵ درصد ۸۰هزارمیلیاردتومان نیست. به این معنا که اگر ۲۸/۵درصد مطالبات معوق نزد این افراد باشد رقم مطالبات معوق بالغ بر ۸۵هزارمیلیاردتومان است. ارایه فهرست «دانه‌درشت‌ها» و بدهکاران کلان بانکی تنها به این موارد محدود نمی‌شود. از چند ماه گذشته این چندمین باری است که موضوع مطالبات معوق عنوان شده است و هربار آماری جدید از این فهرست عنوان می‌شود؛ یعنی دقیقا از زمانی که در دولت یازدهم تشکیل ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی فعالیت خود را آغاز کرد و روحانی دستور مستقیم و ویژه‌ای به معاون اول خود داد تا اسامی رانت‌خواران و پرونده مفسدان اقتصادی را سریع‌تر پیگیری و گزارش را اعلام کند. مدتی بعد فهرست ۵۷۵ نفره جهانگیری به قوه قضاییه رفت. اما سخنگوی قوه‌قضاییه از هرگونه توضیحی درخصوص این فهرست خودداری کرد. بعد از آن هم هر روز مدیران یکی از بانک‌ها از سهم مطالبات معوقه خود گفتند. اما چیزی که مسکوت ماند ارائه فهرست بدهکاران دانه درشت است. بدهکاران دانه‌درشتی که تعداد آنها مشخص نیست. اما قدر مسلم این است که آمار دقیق است و اسامی مشخص. تنها مساله این است که این اسامی اعلام نمی‌شود. دلیل هم شاید همان چیزی باشد که حجت‌الاسلام‌والمسلمین روانبخش، عضو جبهه پایداری در گفت‌وگو با ایسنا بر آن تاکید کرده است؛ «کسانی که دارای بدهی‌های بانکی هنگفتی هستند، به افراد دانه‌درشتی وصل هستند. این افراد دارای پشتوانه‌هایی هستند و به همین دلیل به‌راحتی قانون را دور می‌زنند.» البته مدیرعامل شرکت ساماندهی معوقات بانکی گفته در هیچ کجای دنیا رقم مطالبات معوق صفر نیست و تا زمانی که اعطای تسهیلات و متقاضی برای دریافت وام وجود دارد، معوقات بانکی وجود خواهد داشت. اما این موضوع زمانی نگران‌کننده می‌شود که بدانیم بدهی‌های معوق ایران به مرز هشدار رسیده و چهاربرابر متوسط جهانی است.

رییس کل بانک‌مرکزی:

بازار ارز رو به آرامش است

شرق: دیروز گفت‌وگوی مفصلی از ولی‌اله سیف، رییس کل بانک‌مرکزی درخصوص اتفاقات گذشته بازار ارز و آینده پیش‌روی این بازار بر تارنمای این بانک منتشر شد. مطلب پیش‌رو برگرفته از سخنان ایشان است که به‌دلیل اهمیت با اندکی تغییر منتشر می‌شود.

بازار غیررسمی ارز کشور در دوره خرداد لغایت دی‌ماه سال ۱۳۹۲ در مسیر اصلاح نرخ و تخلیه هیجانات قرار داشته است؛ به همین دلیل متوسط ماهانه نرخ برابری دلار در این بازار از ۳۵هزارو۳۷ریال در فروردین ۱۳۹۲ به ۲۹هزارو۷۵۵ریال در دی‌ماه کاهش یافت. بررسی‌های کارشناسی نشان می‌دهد اصلاح انتظارات عمومی درخصوص چشم‌انداز تعاملات بین‌المللی و قرارداشتن پرونده استفاده صلح‌آمیز کشور از انرژی هسته‌ای در مسیر رفع تنش و حل‌وفصل کامل، در منطقی‌شدن نرخ ارز و خروج تقاضای سفته‌بازی از این بازار نقش مهمی داشته است. اما بازار غیررسمی ارز از بهمن‌ماه سال گذشته به دلیل برخی عوامل محدودکننده عرضه یا تحریک‌کننده تقاضا و نیز برخی اخبار و شایعات، دچار نوسان و افزایش نرخ شد. حتی در یک مرحله قطع کامل خوراک گاز شرکت‌های پتروشیمی (بیش از دوماه) به دلیل سرما و برف شدید و بروز کمبود گاز مصرفی در شبکه خانگی، بر میزان تولید و صادرات اقلام شیمیایی و مواد پتروشیمی کشور تاثیر منفی جدی گذاشت و به‌تبع آن، عرضه ارز شرکت‌های مزبور به بازار در مقطع مذکور، به‌شدت کاهش یافت. تجدیدنظر در فهرست اقلام گروه‌های ۹ و ۱۰ اولویت کالایی و صدور مجوز ثبت سفارش برای برخی از آنها، تقاضای قابل‌ملاحظه‌ای را یکباره به بازار کم‌کشش ارز وارد کرد و سبب‌ساز افزایش نرخ ارز شد. البته برخی اخبار و انتظارات نامساعد نیز در افزایش نوسانات نرخ ارز در بازار غیررسمی بی‌اثر نبود. علاوه بر آنها، برخی عوامل برونزا هم در راستای افزایش نرخ ارز در بازار داخلی عمل کرده است. از مهم‌ترین عوامل موثر در این حوزه، باید به افزایش قیمت جهانی طلا در واکنش به تحولات سیاسی اوکراین و افزایش نگرانی‌ها از سرمایه‌گذاری در سایر ابزارهای دارایی در سطح جهان اشاره کرد. بر اساس داده‌های بین‌المللی، متوسط بهای جهانی هر اونس طلا از ۱۲۳۳دلار در دی‌ماه به ۱۳۴۴دلار در اسفندماه ۱۳۹۲ افزایش یافت. با توجه به ارتباط متقابل مشاهده‌شده میان بهای جهانی طلا و قیمت داخلی دلار، بخشی از نوسانات نرخ ارز در چندماه اخیر، متاثر از تحولات برون‌زای بازار جهانی طلاست. اما باید توجه داشت دامنه نوسان‌ها در بازار ارز که طی سه‌ماه اخیر تا حدودی محسوس بوده، لزوما توسط عوامل بنیادین اقتصاد حمایت نمی‌شود. برآورد می‌شود در صورت عدم بروز این وقایع، نرخ ارز که در حال حاضر در محدوده ۳۳هزار-۳۲هزارو۵۰۰ریال برای هردلار در حال نوسان است، باید در سطحی کمتر و در حوالی ۳۱هزارریال قرار می‌گرفت. بر این اساس، با تغییر شرایط و اصلاح انتظارات، اصلاح و کاهش نرخ ارز در بازار امری کاملا طبیعی است. در حال حاضر نه‌تنها میزان صادرات شرکت‌های پتروشیمی به روال خود بازگشته، بلکه شواهدی از افزایش صادرات دیگراقلام غیرنفتی نیز مشاهده می‌شود. با کاهش عمق رکود اقتصادی و نیز گشایش‌های اخیر با رفع محدودیت‌های ناشی از تحریم، انتظار می‌رود میزان صادرات غیرنفتی در ماه‌های آتی شتاب بیشتری نیز به خود بگیرد و تراز بازرگانی گمرکی بدون نفت کشور، به سمت تعادل و ثبات بیشتر بهبود یابد. افزایش میزان صادرات روزانه نفت‌خام از حدود یک‌میلیون بشکه به ۱/۵میلیون بشکه نیز بر توان عرضه ارز افزوده و انتظار می‌رود این روند مثبت افزایش درآمدها و منابع ارزی در ماه‌های آتی، ادامه یابد. به این ترتیب، عوامل بنیادین موثر بر سطح نرخ ارز، همگی موید آن است که نوسانات افزایشی اخیر در بازار ارز پایدار نخواهند بود. در تحلیل نوسانات نرخ ارز باید به بازه زمانی توجه داشت. برخی از نوسانات روزانه در بازار ارز صرفا ریشه در انتظارات، شایعات و عوامل تکنیکی داشته و توسط عوامل بنیادین حمایت نمی‌شوند. اینگونه نوسانات نمی‌تواند پایدار باشد و پس از مدت کوتاهی تعدیل خواهند شد. در نتیجه اگر فعالان صرفا بر اساس اینگونه عوامل وارد بازار ارز شده باشند، زیان خواهند دید. در بعد سیاستگذاری، اصلاح رویکردهای دولت در اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و تقید به رعایت اصل توازن و انضباط بودجه‌ای و انضباط پولی سبب شده زمینه‌های ایجاد ثبات پایدار در بازار ارز از طریق کاهش تورم ماهانه و بهبود انتظارات تورمی فراهم شود. محاسبات بانک‌مرکزی نشان می‌دهد متغیرهای عمده در بخش خارجی اقتصاد فرصت کافی برای تعدیل حسب تغییر شرایط محیطی را داشته‌اند. به نظر می‌رسد رفتار متغیرها به‌گونه‌ای اصلاح شده که بازار ارز کشور هم‌اکنون با اتکا به امکانات پایدار در حال حرکت است. صحت این تحلیل را می‌توان در حصول تدریجی توازن نسبی در تراز بازرگانی گمرکی (بدون نفت) کشور مشاهده کرد. پیش‌بینی منابع و مصارف ارزی کشور نیز این جمع‌بندی را تایید می‌کند. به عبارت دیگر، با روند افزایشی که صادرات غیرنفتی به خود گرفته و با بهبودی که در جریان درآمدهای نفتی و دسترسی به منابع ارزی در سال ۱۳۹۳ مشاهده می‌شود، انتظار می‌رود که تصویر حساب جاری و تراز پرداخت‌های کشور رو به بهبود باشد و فشار بر بازار ارز، در حال اصلاح و کاهش است.

با توجه به تغییرپذیری شرایط اقتصادی کشور، در ترسیم چشم‌انداز متغیرهای کلان باید وزن بیشتری به تحولات آتی بازارها و نیز متغیرهای بنیادی داد. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد جریان عرضه ارز در اقتصاد در حال تقویت است و این روند مستمرا بهبود خواهد یافت

بانک‌مرکزی معتقد است با توجه به تغییرپذیری شرایط اقتصادی کشور، در ترسیم چشم‌انداز متغیرهای کلان باید وزن بیشتری به تحولات آتی بازارها و نیز متغیرهای بنیادی داد. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد جریان عرضه ارز در اقتصاد در حال تقویت است و این روند مستمرا بهبود خواهد یافت.

افزایش میزان صادرات نفت و گاز و نیز کاهش موانع در مسیر صادرات غیرنفتی کشور طی ماه‌های اخیر، سبب شده مجموع درآمدهای ارزی کشور با سیر قابل‌تداومی، افزایش یابد. صادرات در نتیجه ثبات نسبی بازار ارز و کاهش نسبی تورم، در حال افزایش است و بنگاه‌های تولیدی و تجاری نیز افزایش تولید و فعال‌کردن ظرفیت‌های موجود را دنبال می‌کنند. به‌تبع آرامش نسبی ایجادشده در اقتصاد، واردات گمرکی در حال افزایش است که با توجه به سهم مسلط مواد اولیه و اقلام واسطه‌ای در آن، می‌توان به آثار مساعد آن بر نرخ رشد اقتصادی و کاهش فشارهای تورمی خوشبین بود. اگرچه باید مراقبت ویژه‌ای در کنترل حجم و ارزش واردات غیرضروری صورت گیرد تا تولید داخلی بتواند با تحرک و پویایی، بخشی از مزیت‌های ازدست‌رفته خود طی سال‌های قبل را بازیابد. در کنار آن، عملیاتی‌شدن بخش‌های مالی و بانکی تفاهم ژنو، امکان بهره‌گیری از منابع مذکور برای پوشش نیازهای وارداتی کشور را به نحو محسوسی افزایش داده است. این عوامل گشایش قابل‌توجهی در روابط کارگزاری بین‌المللی بانک‌مرکزی و بانک‌های کشور ایجاد کرده و برخی از مجاری نقل‌وانتقال ارز را مجددا فعال کرده است. در نتیجه، بانک‌مرکزی آمادگی دارد نسبت به تامین ارز مورد نیاز برای واردات کالاهای اساسی و دارو به‌صورت نامحدود اقدام کند و حسب نیاز دستگاه‌های متولی، فرآیند تخصیص و تامین ارز را با سرعت و سهولت بیشتری پوشش می‌دهد. علاوه بر آن، همانگونه که در اطلاعیه رسمی بانک‌مرکزی نیز اعلام شد، این بانک با افزایش پوشش نیازهای ارزی واردات مواد اولیه و اقلام واسطه‌ای مورد نیاز کارخانجات تولیدی و نیز قطعات خودرو در قالب مرکز مبادله ارزی، نسبت به کاهش میزان بار تامین ارز در بازار غیررسمی اقدام کرده است. این اقدام نه‌تنها موجب کاهش هزینه تمام‌شده تولیدات داخلی و بهبود درجه رقابت‌پذیری آنها می‌شود، بلکه به‌واسطه آنکه بانک‌مرکزی تامین نیازهای ارزی تولید را به نرخ رسمی تضمین کرده و برعهده گرفته است، موجب کاهش ریسک‌های ارزی فعالیت‌های مولد شده است. انتظار می‌رود آثار مثبت این افزایش پوشش ارزی به مرور زمان، بیشتر نمایان شود و برنامه‌ریزی برای سرمایه‌گذاری و تولید را به نحو معنی‌داری تسهیل کند. نکته تاثیرگذار و تعیین‌کننده دیگر این است که نرخ تورم با شتاب مناسبی در حال کاهش است؛ به‌گونه‌ای که میانگین ۱۲ماهه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (نرخ تورم) از حداکثر مقدار ۴۰/۴درصدی در مهرماه ۱۳۹۲ به ۳۲/۵درصد در فروردین ۱۳۹۳ کاهش یافته و تغییرات نقطه‌به نقطه شاخص نیز از حداکثر ۴۵/۱درصد در خردادماه ۹۲ به ۱۷/۴درصد در فروردین رسیده است. دستاوردهای مذکور از طریق کاهش انتظارات تورمی و نااطمینانی‌های ناشی از آن بر تولید، قابلیت اتکا بر برنامه‌ریزی‌های تولیدی را بهبود می‌بخشد. پیش‌بینی‌پذیرشدن نرخ ارز نیز عامل مثبت موثر دیگری برای کاهش موانع تولید است. ضمن اینکه این عوامل در کنار یکدیگر، موجب کاهش انگیزه‌های نگهداری ارز در حساب‌های خارجی شخصی می‌شود و جریان عرضه ارز به اقتصاد از بابت ورود ارز صادرات غیردولتی نیز تقویت می‌گردد؛ یعنی با کاهش انتظارات بدبینانه در اقتصاد، فضا برای معرفی و فروش ارز حاصل از صادرات نیز بیش از گذشته، در حال بهبود است و انتظار داریم بخش بیشتری از درآمدهای صادرات غیرنفتی به بازار ارز عرضه شود. نیل به چنین هدفی بدون اتخاذ روش‌های سلبی و پرهزینه -مثل الزام پیمان‌سپاری ارزی- دستاورد قابل ملاحظه‌ای برای اقتصاد خواهد بود.

بانک‌مرکزی به‌دلیل تاثیرگذاری قابل توجه نرخ ارز بر تمامی متغیرهای اقتصادی؛ به‌ویژه نرخ تورم، از ثبات و آرامش این بازار و نیز پیش‌بینی‌پذیر بودن نرخ ارز برای فعالان اقتصادی حمایت می‌کند. در این راستا، هر سطحی از نرخ برابری که در هر برهه‌ای از زمان توسط متغیرهای بنیادین موثر در تعیین نرخ ارز، حمایت شود، سطح پایدار آن خواهد بود. بنابراین، بانک‌مرکزی به عدد و رقم خاصی دلبسته نیست و مضاف بر آن، از نوسان نرخ ارز سودی نمی‌کند. بر اساس نص صریح قانون بودجه، بانک‌مرکزی ارز دولت را با «نرخ روز ارز» خریداری کرده و معادل ریالی آن را به حساب‌های خزانه واریز می‌کند. افزایش نرخ ارز در بازار غیررسمی نیز ارتباطی با درآمدهای بانک‌مرکزی و خزانه کشور ندارد.

بانک‌مرکزی به دنبال بازار ارز باثبات و پایدار است که بر مبنای تحولات متغیرهای بنیادین تنظیم شود. در این چارچوب، نوسانات محدود نرخ ارز نه‌تنها پذیرفتنی است، بلکه یکی از ابزارهای تخلیه عدم تعادل‌ها در سطح اقتصاد کلان است. اما دامنه این نوسانات باید به‌قدری کوچک باشد که موجب ارسال علایم صرفه‌دارشدن سفته‌بازی بر ارز نشود و تعادل دیگر بازارها و ثبات قیمت‌ها را مختل نکند. برای تضمین برقراری چنین شرایطی در بازار ارز، لازم است قدرت مداخله موثر بانک‌مرکزی به نحو مناسبی ترمیم یابد که طی ماه‌های اخیر شاهد بهبود کمی و کیفی ذخایر خارجی این بانک بوده‌ایم. بانک‌مرکزی معتقد است تعادل بازار ارز - مثل هر بازار دیگری - باید خوداتکا باشد. در نتیجه لازم است با افزایش تنوع‌پذیری نظام‌های تولیدی و تجاری، منابع عرضه ارز نیز متنوع شود که البته با افزایش عواید ارزی ناشی از صادرات غیرنفتی، گام‌های مثبتی در این زمینه برداشته شده است. پیگیری این مسیر مثبت؛ یعنی بهبود همزمان درآمدهای ارزی دولت و بخش غیردولتی در اقتصاد، زمینه‌های خروج از آسیب‌پذیری‌های ناشی از عرضه انحصاری درآمدهای نفتی را فراهم می‌کند. بانک‌مرکزی در راستای ایفای ماموریت و وظیفه قانونی خود مبنی بر حفظ ارزش پول ملی، مسوول و متکفل بازار ارز است. به همین دلیل، نوسانات روزانه این بازار را با دقت تمام رصد کرده و نسبت به نوسانات غیرمنطقی این بازار که ریشه در هیجانات، اخبار و انتظارات دارد، حساسیت نشان نداده و حتی در مواقع لزوم ممکن است مستقیما در بازار ارز دخالت کند. به منظور کنترل این نوسانات نامطلوب، بانک‌مرکزی در تلاش است حسب منابع ارزی آزادشده و ترمیم قدرت مداخله موثر خود در بازار ارز، بر پوشش نیازهای ارزی کشور در مرکز مبادلات ارزی بیفزاید. در همین راستا، هزینه‌های تامین ارز در این مرکز تا حد قابل توجهی کاهش یافته و بر سرعت و سهولت امور افزوده شده است. بر اساس آخرین اطلاعات، متوسط طول دوره انتظار تامین ارز در مرکز مبادلات ارزی به صورت محسوس کاهش یافته و با تداوم بهبود در جریان ورودی منابع ارزی، برنامه‌ریزی شده که تخصیص و تامین ارز در بازار رسمی ارز کشور در آینده نزدیک، با حداقل زمان و هزینه صورت گیرد. همچنین، اصلاح ترازنامه بانک‌مرکزی و متناسب‌سازی سهم اجزای آن به منظور بهبود قدرت مداخله موثر در بازار ارز و کاهش آسیب‌پذیری‌های اقتصاد در این حوزه، در دستور کار بانک‌مرکزی بوده و اقدامات مطلوبی نیز در این زمینه صورت گرفته است. در نتیجه، با تداوم رعایت انضباط مالی، شفافیت و قانون‌مندی در سیاست‌های مالی و بودجه‌ای دولت از یکسو و تداوم سالم‌سازی در فضای اعمال سیاست‌های پولی و اعتباری در راستای مهار تورم و فراهم کردن بسترهای خروج اقتصاد از رکود از سوی دیگر، انتظار طبیعی آن است که شاهد وضعیت پایدار و کم‌نوسانی در بازار ارز باشیم و سرنوشت وضعیت پایدار و با ثبات ارز عمدتا تحت تاثیر عوامل بنیادین اقتصاد رقم زده شود. از این منظر، انتظار می‌رود به مرور از سهم عوامل غیراقتصادی و زودگذر در ایجاد وضعیت نوسانی در بازار ارز کاسته شود.

سخنگوی دولت: افزایش قیمت خودرو منتفی شد

شرق: افزایش قیمت خودرو در سال‌جاری منتفی شد. روز گذشته محمدباقر نوبخت این تصمیم جدید دولت را رونمایی کرد. عدم افزایش قیمت خودرو در شرایطی توسط سخنگوی دولت مطرح شد که روز دوشنبه خبر تصویب افزایش پنج تا ۲۰درصدی قیمت خودرو در شورای رقابت در صدر اخبار اقتصادی هفته جاری قرار گرفت. خبر افزایش قیمت خودرو فردای آن روز توسط شیوا، رییس شورای رقابت تکذیب شد. او در توضیح عدم توافق برای افزایش قیمت خودرو گفت: «شورای رقابت هیچ‌گونه موافقتی مبنی بر افزایش قیمت خودرو نداشته است و جلسه‌ای که برگزار شده، تنها در حد کارشناسی بوده است و حتی بنده نیز در جلسه چهارشنبه حضور نداشتم.»

روز چهارشنبه در حاشیه جلسه هیات‌دولت افزایش یا عدم افزایش خودرو موضوع سوال یکی از خبرنگاران قرار گرفت. نوبخت این سوال را با تکذیب افزایش قیمت خودرو پاسخ داد: «همان‌طور که قبلا دولت و شورای رقابت نیز اعلام کردند، دولت با افزایش قیمت خودرو مخالف است و شورای رقابت نیز هر افزایش قیمتی را تکذیب می‌کند.» موضع دولت در شرایطی مطرح می‌شود که خودروسازان برای افزایش قیمت خودرو خیز برداشته بودند. توقف فروش فوری در ماه گذشته و به تبع آن افزایش دو تا پنج‌میلیون‌تومانی قیمت خودرو در بازار آزاد یکی از نشانه‌های انتظار خودروسازان برای افزایش قیمت بود. از نشانه‌های دیگر، اظهارنظرهای مسوولان در این حوزه است. در روزهای ابتدایی اردیبهشت سال‌جاری دبیر انجمن خودروسازان ایران گفته بود: «خودروسازان از سال گذشته درخواست افزایش قیمت خود را به شورای رقابت ارایه کرده و پیگیر این موضوع هستند.» احمد نعمت‌بخش افزود: «سال گذشته قرار بود هر سه ماه یک‌بار نرخ تورم‌بخشی خودروها براساس فرمول شورای رقابت محاسبه و به قیمت‌ها اضافه شود با این حال اتفاق نیفتاد.» وی با بیان اینکه اواسط سال گذشته وزیر صنعت، معدن و تجارت خواستار تثبیت قیمت خودروها تا پایان سال ۹۲ شد، خاطرنشان کرد: «بنابراین هم‌اکنون خودروسازان در مذاکره با شورای رقابت پیگیر درخواست‌های ارایه‌شده برای افزایش قیمت هستند.» حالا با این موضع دولت نه تنها افزایشی در قیمت انواع خودرو اتفاق نخواهد افتاد بلکه خودروسازان باید محصولات خود را به قیمت سال گذشته‌بفروشند.

دیروز بعدازظهر شورای رقابت تشکیل جلسه داد تا براساس وعده‌های داده‌شده قیمت نهایی خودرو برای سال‌جاری را تعیین کند. با این حال گویا جلسه شورا به دلیل اختلاف‌نظر بین اعضا نتوانست تصمیم قطعی در مورد قیمت‌گذاری خودروها اتخاذ کند.

ادامه در صفحه ۶

با نهایت تاسف در گذشت خانم فریده صاحب دیوانی

را به آگاهی بستگان، دوستان و آشنایان می رسانیم.

مجلس ترحیم ایشان در روز جمعه ۲ خردادماه از ساعت ۱۶ الی ۱۸ در سالن ساختمان پاسارگاد واقع در خیابان سیف فازه ۳ شهرک غرب برگزار می گردد، حضور شما باعث شادی روح ایشان و تسلی خاطر بازماندگان خواهد بود.

خانواده های: صاحب دیوانی - شریفی - قوامی - عمیدی فانی - ربیعی - شاهنواز - معروف - اسپنسر - هواس هلدر ساداتی - سیروس - مصفا - مبین - نجومی - محتشم نیاکان - ساعی و برلوا

خبر

کیفیت بنزین تولید پتروشیمی‌ها در مجلس بررسی می‌شود

● **ایرنا:** سخنگوی فراکسیون محیط‌زیست و توسعه پایدار مجلس گفت: هفته آینده کیفیت بنزین تولید پتروشیمی‌ها در فراکسیون محیط‌زیست و توسعه پایدار بررسی می‌شود.

نفت ایران به چین سرازیر شد

● **فارس:** رویترز از افزایش واردات نفت خام چین از ایران در ماه میلادی گذشته خبر داد. میزان واردات نفت خام چین از ایران به ۸۰۰هزار بشکه در روز رسیده است که این رقم دو برابر میزان مشابه در سال قبل است.

ورود سازمان بازرسی به پرونده اسکانیا

● **ایسنا:** هیاتی از سازمان بازرسی کل کشور به‌همراه جمعی از مسوولان چهارم خردادماه از شرکت عقاب‌افشان بازدید به‌عمل خواهد آورد.

ادامه از صفحه اول

«دلواپسان» وزیر ارشاد!

فراموش نمی‌کنم وقتی احمد مسجدجامعی بر مسند وزارت قرار داشت مقید بود علاوه بر مسوولان رده اول کشورمان حتما به دیدن رییس‌جمهور سابق و وزرای فرهنگ قبلی و حتی هنرمندان پیشکسوت برود و این سنتی نیکو و نشانه ادب و احترام است که جامعه سیاسی ما سخت به آن نیازمند است. تقریبا همه اهالی فرهنگ و هنر به این نکته واقفند که مدیریت فرهنگ و هنر که مهم‌ترین نماد آن وزارت ارشاد است از نیمه سال ۸۴ تا نیمه سال ۹۲ وضعیت نامتعادلی را پشت‌سر گذارد که شمارش دلایل این ادعا از عهده این مقال خارج است. انتصاب‌های بی‌قاعده، طرد برخی از اهالی فرهنگ و هنر، ایجاد فضای غیرفرهنگی و روی‌آوردن به جنبه‌های نمایشی به‌جای فعالیت‌های محتوایی، برخی از این ضعف‌های اساسی بود که مسیر مدیریت فرهنگی را از جاده اصلی تغییر داد. شاید بتوان مهم‌ترین خلأ مدیران فرهنگی دو دولت پیشین را عدم شناخت